

Pericopa Şlah Lecha - Atenție la respectarea Şabatului [anul 5784]

„Copiii lui Israel erau în deşert și au găsit un om care aduna lemne în ziua de Şabat. Cei care l-au găsit adunând lemne l-au adus la Moise și la Aaron și la întreaga adunare. Și l-au pus sub pază, căci nu era elucidat ce trebuie să-i facă. Și Domnul i-a spus lui Moise, omul să fie negreșit omorât, toată adunarea să îl ucidă cu pietre în afara taberei. Și toată adunarea l-a scos în afara taberei și l-au ucis cu pietre și a murit, precum îl poruncise Domnul lui Moise” (Numeri 15:32-36).

În Talmud tractatul Sanhedrin 41:a scrie: „Cei care l-au găsit, l-au avertizat, însă el nu a încetat să adune, cu toate că l-au văzut și avertizat”. La acestea adaugă Rași: „Deoarece nu s-a elucidat ce o să-i facă – nu știau în ce fel va muri, însă știau că profanatorul Şabatului cu siguranță va fi omorât”.

Din povestea adunătorului de lemne în Şabat noi învățăm despre avantajul uriaș al Şabatului și despre felul în care judecătorii Israelului trebuie să se comporte în legătură cu hotărâri definitive despre oameni.

În legătură cu acest lucru, vom prezenta aici ideile marelui traducător al Tanachului din ebraică în aramaică, Ionatan Ben Uziel (Israel, sec. 1 e.n.):

„Când erau copiii lui Israel în deşert, au auzit de porunca (mițva) de Şabat, Un om din Casa lui Iosef și-a spus, Mă voi duce să „smulg” din copaci (după explicația înțeleptului, acesta nu ar fi același care a mers să adune lemne în ziua de Şabat). Martorii (observatorii) l-au văzut și i-au povestit lui Moise. Iar acesta a cerut Tora de la Domnul, adică învățătură ce să facă (după care lege să-l condamne). În felul acesta pedeapsa se va afla de toată Casa lui Israel. Martorii l-au găsit pe acest om, când el sfâșia și smulgea copacii de Şabat și l-au jertfit după ce l-au avertizat, însă el continua să smulgă. Acesta este unul din cele patru soiuri de judecată pe care le ținea Moise, în procese fiscale era rapid, iar în procese civile administrative era blând și cumpătat. În amândouă el spunea câteodată „n-am auzit”, ca să-i învețe pe viitorii căpetenii din Sanhedrin să fie în procese fiscale rapizi, pe când în procese administrative să fie blânzi și cumpătați. De aceea l-au băgat înainte [pe adunător] la închisoare fiindcă nu era clar în ce fel de proces va fi judecat”.

După câte învățăm de la înțeleptul Ionatan, adunătorul a făcut-o doar „pe degeaba”; el avea intenția să-i învețe pe evrei gravitatea profanării Şabatului. Această idee se află și în midrașul din Tosefta că adunătorul a făcut-o „pe degeaba”, ca să arate cât de importantă este păstrarea Şabatului.

Această explicație poate să elucideze diferența între pedeapsa adunătorului, pe care „l-au ucis cu pietre și a murit” (Numeri 15:36) – „pietre” la plural și pedeapsa hulitorului, despre care scrie „și l-au ucis cu piatră” (Levitic 24:23) – la singular. (În toate traduceri în limba română pe care le-am văzut traducerea este la plural – probabil deoarece nu s-a înțeles semnificația diferenței gramaticale „minore”). Cauza la această diferență este că în ceea ce privește pe adunător nu era o părere unică la poporul evreu despre pedeapsa care i se cuvenea: unii spuneau că i se cuvine o pedeapsă, iar alții credeau că nu trebuie pedepsit deloc, fiindcă el a făcut „pe degeaba”. De aceea

scrie „pietre” la plural, deoarece fiecare avea o altă părere. Spre deosebire de hulitor, despre care pedeapsa era acceptată de toți – de aceea este scris „piatră” la singular/

În ciuda faptului că acest caz este singurul din istorie cunoscut în care cineva a fost executat fiindcă nu a respectat Șabatul, este important să înțelegem că respectarea Șabatului este una din regulile de bază ale iudaismului și încă câteva reguli de bază, cum ar fi ținerea cașrut-ului și menținerea sărbătorilor și a posturilor, alcătuiesc baza și esența existenței evreiești a oricărui evreu, fără de care noi nu ne deosebim deloc de alte credințe.